Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	**Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs**
Datum raadsvergadering	**11 november 2021**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	2 november 2021
Programma	Onderwijs
Portefeuillehouder	P. Baneke

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Inleiding

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Zij dragen de kosten van nieuwbouw en uitbreiding, daarvoor ontvangen zij geld via het gemeentefonds. Door middel van een gemeentelijke verordening wordt geregeld op welke voorzieningen en financiële middelen een schoolbestuur aanspraak kan maken. De verordening van onze gemeente dateert van 2018. In verband met wetswijzigingen en financiële ontwikkelingen is een actualisatie nodig.

Voorstel

Wij stellen voor om:

1. de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2021 vast te stellen;
2. de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2018 in te trekken.

Beoogd effect

Na vaststelling van de verordening beschikt onze gemeente weer over een actuele verordening

Argumenten

1.1. Gemeenten hebben een zorgplicht voor onderwijshuisvesting

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Zij dragen de kosten van nieuwbouw en uitbreiding, daarvoor ontvangen zij geld via het gemeentefonds. Door middel van een gemeentelijke verordening worden geregeld op welke voorzieningen en financiële middelen een schoolbestuur aanspraak kan maken. De verordening van onze gemeente dateert van 2018. In verband met wetswijzigingen en financiële ontwikkelingen is een actualisatie nodig.

1.2. De verordening is gebaseerd op de update van de VNG Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De VNG heeft ten behoeve van de aanpassingen in het gemeentelijke verordeningen de Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs aangepast. Hierin is een aantal eerdere wetswijzigingen verwerkt: de profielen van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, de aanpassing van de categorieën in het speciaal onderwijs en het afschaffen van de gewichtenregeling. Verder is een aantal formuleringen en toelichtingen duidelijker opgeschreven. Ook zijn de nieuwe normbedragen voor onderwijshuisvesting opgenomen.

1.3. De normbedragen moeten worden geïndexeerd omdat de werkelijke kosten zijn gestegen

Na de laatste wijziging van de verordening heeft de VNG al in de ledenbrief van 29 maart 2018 geadviseerd om de normbedragen met 40% te verhogen. Reden daarvoor was dat de bestaande indexeringssystematiek (gebaseerd op indexreeksen van het CBS en de macro-economische verkenningen) de werkelijke prijsontwikkeling niet goed heeft gevolgd en deze eenmalige verhoging nodig maakte om te kunnen bouwen op het basisniveau. Per 1 januari 2021 is bovendien de wijziging met betrekking tot BENG (Bijna energieneutraal) uit het Bouwbesluit in werking getreden. Ook dit heeft gevolgen voor de kosten voor onderwijshuisvesting. De VNG heeft daarom per die datum de normbedragen bij de Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs naast de indexering weer eenmalig extra opgehoogd met 9,6%. De normbedragen moeten nu eenmaal een realistische weergave van de werkelijke kosten moeten zijn.

Kanttekeningen

Een wetswijziging moet meer duidelijkheid brengen over verantwoordelijkheden en financiering

De VNG voert een onophoudelijke lobby richting het Rijk omdat de financiering door de Rijksoverheid voor onderwijshuisvesting al jaren tekort schiet. Het staat vast dat de al jarenlang oplopende bouwkosten zonder compensatie in het gemeentefonds ertoe leiden dat er steeds minder scholen kunnen worden gebouwd. De bestaande voorraad veroudert snel en voldoet daarom steeds minder aan de moderne eisen aan een schoolgebouw.
Zonder extra middelen kan het Rijk de gemeenten ook niet verantwoordelijk maken voor hogere klimaat en/of kwaliteitsdoelstellingen. De verstrekte middelen uit het gemeentefonds zijn daarom ook voor onze gemeente niet toereikend voor de investeringen in gebouwen naar de VNG normen. Anderzijds hebben wij wel een zorgplicht voor de onderwijsgebouwen, waarbij voldaan zal moeten worden aan de minimumeisen.

Raadsvoorstel

De Rijksoverheid is inmiddels al enige tijd bezig met de voorbereiding van een wetswijziging rondom de onderwijshuisvesting. De verwachting is dat deze meer duidelijkheid zal brengen omtrent de verantwoordelijkheden van gemeenten en schoolbesturen rondom renovatie en het realiseren van klimaats- en duurzaamheidsdoelstellingen. Gelijktijdig moet het duidelijkheid brengen rondom de financiële inzet van het Rijk. Eén van de highlights van deze wijziging is dat er een verplichting voor gemeenten komt om in samenspraak met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (hierna: IHP) op te stellen, waarschijnlijk voor een periode van tenminste 16 jaar. Dit IHP is in combinatie met de Meerjaren-onderhoudsplanningen van schoolbesturen de basis voor een langjarige planning van investeringen. Dat gaat om onderhoud, renovatie en nieuwbouw, maar ook om sluiting en sloop. Altijd met de diversiteit van het onderwijs en de demografische ontwikkelingen als uitgangspunt. De wetswijziging wordt op dit moment niet eerder verwacht dan 2023. De voorgestelde wijziging van de verordening is uiteraard nog gebaseerd op de huidige wetgeving. Het is van belang om deze actueel te houden.

Duurzaamheid

In de normbedragen is rekening gehouden met de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

Financiën

De wijziging van de verordening leidt niet onmiddellijk tot financiële consequenties. Pas op het moment dat er daadwerkelijk investeringen plaatsvinden is de hoogte van de normbedragen van invloed. Zo heeft een hoger bedrag per m² uiteraard gevolgen voor de totale investering en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten. Zoals hierboven reeds is toegelicht gaat het nu om een verhoging van nagenoeg 50% ten opzichte van de oude normbedragen. Deze verhoging is het gevolg van marktontwikkelingen en het nieuwe Bouwbesluit. Het handhaven van de oude normbedragen zou nieuwbouw onmogelijk maken.
Wat daarvan de precieze gevolgen voor onze gemeente zijn, hangt af van factoren op het moment van de investering zelf. Behalve de ‘markt’ moet daarbij ook gedacht worden aan de leerlingenprognose en daaruit voortvloeiende ruimtebehoefte. In de gemeentebegroting wordt op dit moment géén rekening gehouden met toekomstige investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. Naar aanleiding van het ZBB-traject is bij de zomerrapportage besloten om het bedrag dat voor eventuele investering ten behoeve van het Kandinsky-college in de begroting was opgenomen vooralsnog te schrappen. Ook voor de basisscholen is niets in de begroting opgenomen. Investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting worden pas geactiveerd op het moment dat deze daadwerkelijk gepleegd worden.

Communicatie

De wijziging van de verordening is conform het bepaalde in de Wet primair onderwijs en Wet voortgezet onderwijs besproken met de Stichting Lijn 83 primair onderwijs en de Scholengroep Nijmegen.

Raadsvoorstel

Bijlage(n)

- Concept-verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2021
- Verslag overleg @vocampus 22 september 2021
- Verslag overleg Lijn83 po 23 september 2021

Mook, 19 oktober 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen